

MEGHÍVÓ

a XVIII. századi Osztály vitaülésére
2024. február 13-án, kedden 15 órára

GRANASZTÓI OLGA

Egy muzeális főúri könyvgyűjtemény felbukkanása

A gróf Barkóczy család könyvtára és története
a 18. századtól – 2022-ig

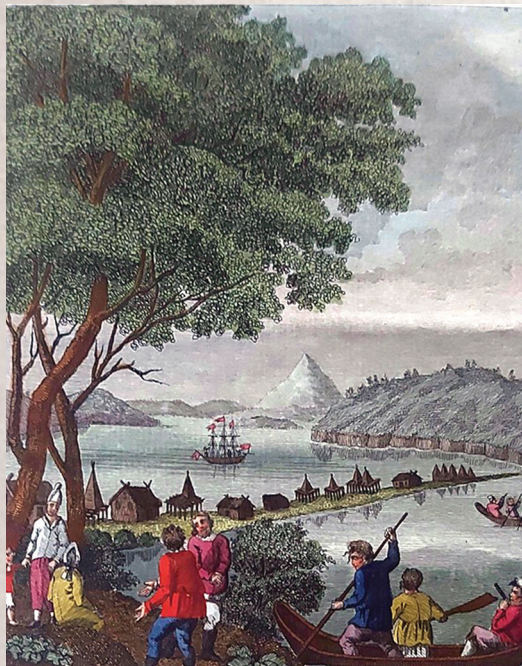
című előadására.

2022 őszén az MTA Könyvtára megvásárolta a Barkóczy család 18. század második felében alapított könyvgyűjteményének 1948-ban magánúton megmentett maradványát, mintegy háromezer kötetnyi, 16–20. század között keletkezett könyvet. Ez a muzeális gyűjtemény-töredék csaknem hetven éven át aludta Csipkerózsika-álmát egy Múzeum körüti lakásban, hogy végül közgyűjteménybe kerüljön. Ezzel jelképesen lezárult az a korszak, amely a II. világháborús pusztításokkal és az azt követő évekkel kezdődött. A történelmi Magyarország területén évszázadok alatt felhalmozott és magántulajdonban átörökített főnemesi gyűjtemények (könyvtárak, levéltárak, műkincsek stb.) egyrészt háborús pusztítást szenvedtek, másrészt a háborút követően megkapták a kegyelemdőfést, maradványaiknak csak elenyésző részét sikerült megmenteni. A háború után lassan megindultak a kormányzati intézkedések az ún. veszélyeztetett műkincsek megmentésére. Egy miniszteri biztosság, élén Fügedi Erikkal heroikus küzdelmet folytatott, hogy közgyűjteményekbe juttassa az elhagyott kastélyokból előkerült műkincsek még megmenthető részét. Ennek köszönhetően került 1948-ban a Barkóczy család Múzeum utcai palotájában (1955-től: Kossuth Klub) őrzött, egykor több tízezer kötetnyi, kimagasló jelentőségű könyvtár ÁVH által elkobozott állománya Bajára, ahol ma is hozzáférhető. A Múzeum utcai palotában az ÁVH rekvirálása után otthagytott további több ezer kötetet Györffy György történész mentette meg 1948-ban, komoly kockázatot vállalva a könyvek elszállításával és biztonságba helyezésével. Ezek a kötetek immár az MTA Könyvtárát gyarapítják.

Az előadó kitér az egykori Barkóczy könyvtár megmenekülésének kalandos történetére, amelyet Györffy György beszélt el emlékiratában. A Bajára került könyvek útja a Veszélyeztetett Műgyűjtemények Biztosságának levéltári iratai révén rekonstruálható. A fő hangsúlyt a „leletegyüttesből” feltárható család-, könyv-, könyvtár- és olvasástörténeti felfedezésekre helyezi, középpontban az elfeledett Barkóczyak hat generációjával.

Helyszín: HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont,
Irodalomtudományi Intézet
1118 Budapest, Ménesi út 11-13, I. emeleti tanácsterem

Mindenkit szeretettel várunk!

Avec Privilège de S.A.S. l'Élect. de Sax.

